

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กิติมา ปรีคาคติกล. ปรัชญาการศึกษาเล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร
บัณฑิต, 2523.
- กิริติ บุญเจือ. ปรัชญาสำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- _____. สารานุกรมปรัชญา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2522.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช
2520. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช. "กล่าวถึงหลักโลกีย์ธรรมกับโลกุตระธรรม" ใน พุทธศาสนาใน
ประเทศไทย. หน้า 377-396. สิริ เปรมจิตต์, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2524.
- จิตรกร ทั้งเกษมสุข. พุทธปรัชญากับปรัชญาการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2525.
- ณรงค์ จริยวิทยานนท์. จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. อุดรราชธานี : อีสานการพิมพ์,
2526.
- ทิพวรรณ ยุทธโยธิน. การศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ธนาคารพิมพ์, 2528.
- นিকা-รัตนา. ปรัชญาเบื้องต้นว่าด้วยวัตถุนิยมวิภาษ. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มอักษร,
2523.

- เนลเลอร์, ยอร์ช. ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. แปลโดย ทองเวียน อมรัชกุล
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิบูลโลก, 2524.
(อัครสำเนา)
- บรรจง จันทรส. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2527.
- บุญเลิศ นาคแก้ว. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- ปราณี รามสูตร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญกิจ,
2528.
- เปลื้อง ณ นคร. ประวัติวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2498.
- พนัส หันนาคินทร์. การศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2521.
- พรณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์
การพิมพ์, 2528.
- พระราชวรมนี. ปรัชญาการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทยการพิมพ์,
2525.
- _____. พจนานุกรมพุทธศาสนา. พระนคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
2518.
- _____. พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- พีรชาติ สัจวานิต. "วิธีการทางปรัชญาและแนวทางสร้างสรรค์ปรัชญาการศึกษา."
ใน รายงานการประชุมวิชาการปัจจุบันและอนาคตของสาขาวิชาพื้นฐาน
การศึกษา, หน้า 90-117. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- พุทธทาส. การศึกษาคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : ชรรมบุชา, 2509.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ภิญโญ สาร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศ.ส.การพิมพ์, 2523.
- _____. วิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาไทย. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา
วิเคราะห์ปรัชญาการศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525. (อักษรณ์)
- เมธี ปิลันธนานนท์. ปรัชญาการศึกษาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษาไทย 2411-2475. กรุงเทพมหานคร :
พันธ์พิภพบริษัท, 2526.
- _____. "ปรัชญาการศึกษา." ใน ปรัชญาการศึกษาและปรัชญาการศึกษาไทย.
หน้า 21-39. ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- วิทยากร เชียงกูร. ปัญหาพื้นฐานของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เทพประทานพร, 2526.
- วิภาวี ประพันธ์โยธิน. ประวัติการศึกษา. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2510.
- วีรยุทธ วิเชียรโชติ. "ปรัชญาการศึกษาระบบอารยนิยมตามแนวพุทธศาสนา."
ใน ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์, หน้า 31-41. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กราฟิควารต,
2526.

- ศักดิ์ดา ปรางค์ประทานพร. ปรัชญาการศึกษาฉบับพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร :
 บารมีการพิมพ์, 2523.
- ศิริกุล บลิสต์กั. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชินอักษรการพิมพ์, 2523.
- สุภร ศรีแสน. ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษา. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์,
 2522.
- สมจิต ธนสุกาญจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครู
 สอนสุนันทา, 2522.
- สมชัย วุฒิปรีชา. "แนวโน้มของการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานครในอนาคต"
 ใน การศึกษาและวัฒนธรรม, หน้า 17-21. สำนักงานปลัดกระทรวง
 ศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชนจำกัด, 2526.
- สมบุญพร พรรถนภาพ. ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษา. เอกสารประกอบคำบรรยาย
 วิชา ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519. (อัครสำเนา)
- สมบุญพร ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์,
 2526.
- สมบุญพร สุขสำราญ. พุทธศาสนากับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สังวร พรหมเสน. "ปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสนา." ใน ศึกษาศาสตร์
ตามแนวพุทธศาสตร์, หน้า 20-30. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กราฟิศจุฬารัต, 2526.
- สาโรช บัวศรี. "ปรัชญาการศึกษาในประเทศไทย." ใน จุดยืนและทิศทางการศึกษา
ไทย, หน้า 1-13. สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. กรุงเทพ
 มหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

- สาโรช บัวศรี. "คตินิยมและแนวทางการศึกษาของไทยในอนาคต." ใน บทเรียนจากการจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมามี, หน้า 318-335. กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2513.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2516.
- สุตใจ เหล่าสุนทร. ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.
- สุนทร สุนันท์ชัย. "แนวคิดทางปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน." ใน 3 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียน, หน้า 21-28. กรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชาวพาณิชย์, 2525.
- เสนีย์ จามริก. การเมืองกับการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, 2526.
- อมร โสภณวิเศษรุ่งศรี. ปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักนายกรัชมงคล, 2514.
- อานนท์ อากาศิกรม. สังคมวัฒนธรรมและประเพณีไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอเคียนสโตร์, 2525.
- เอกวิทย์ ฅกลาง. "การมองภาพการศึกษาไทยในอนาคต." ใน 200 ปีการศึกษาไทย, หน้า 185-197. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- อุ้นตา นพคุณ. การศึกษาผู้ใหญ่เชิงปรัชญา. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2527.

วารสาร

เกษม บุญอ่อน. "เคลฟาย : เทคนิคการวิจัย." ครูปริทัศน์ 4(ตุลาคม 2522): 26-28.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. "การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์." วารสารครุศาสตร์ 11 (กรกฎาคม - กันยายน 2525): 108-119.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "บทบาทของไทยในความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศด้านการศึกษา." วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (สิงหาคม-กันยายน 2520): 9-16.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. "อนาคตนิยมกับการพัฒนาประเทศ." วารสารครุศาสตร์ 12 (กรกฎาคม-กันยายน 2526): 54-60.

_____. "อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต." รัฐสภาสาร 30(กรกฎาคม 2525): 66-70.

ชนิตา รัชพลเมือง. "การศึกษาของประเทศไทยในโลกที่สาม อดีต ปัจจุบัน อนาคต." วารสารครุศาสตร์ 11 (กรกฎาคม-กันยายน 2525): 85-95.

นิพนธ์ ศศิธร. "การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ." วารสารการศึกษา 16 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2523): 2-4.

บุญวา ธรรมพิทักษ์กุล. "Delphi" วิศวกรรมสาร 27 (สิงหาคม 2527): 92-94.

ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย." วารสารการศึกษาแห่งชาติ 14(เมษายน-พฤษภาคม 2523): 49-60.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. "การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต." วารสารครุศาสตร์ 12 (กรกฎาคม-กันยายน 2526): 1-8.

- รัตนา พุ่มไพศาล. "ปรัชญาการศึกษาของระบบโรงเรียน." วารสารครุศาสตร์
11 (ตุลาคม-ธันวาคม 2525) : 31-38.
- ศักดิ์ ประสงค์ประทานพร. "ปรัชญาการศึกษาในประเทศไทย." วารสารครุศาสตร์
11 (ตุลาคม-ธันวาคม 2525) : 25-30.
- สมบุญม์ ทันยะ. "มารูจัก Delphi Technique กันเถอะ." วารสารการวัดผล
การศึกษา 3 (มกราคม-เมษายน 2524) : 11-14.
- สวัสดิ์ จงกล. "อิทธิพลของแนวคิดต่างประเทศในการพัฒนาหลักสูตรไทย"
วารสารครุศาสตร์ 12 (มกราคม-มีนาคม 2527) : 34-45.
- สุวรรณา เชื้อรัตนพงษ์. "การวิจัยด้วยเทคนิคเคสฟาย" วารสารการศึกษาแห่งชาติ
19 (ธันวาคม 2527 - มกราคม 2528) : 69-77.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. "ผลกระทบของการประกอบอาชีพครูกับภาวะเครียดครูในปัจจุบัน"
สารพัฒนาหลักสูตร 24 (กันยายน 2526) : 8-12.

เอกสารอื่น ๆ

- ธนิศา รักษ์พลเมือง และคณะ. รายงานการวิจัยแนวโน้มการศึกษาในระบบ
โรงเรียนในช่วงระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6, 7, 2527.
(อัครสำเนา)
- เชาว์ พันธน้อย. "แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครู."
วิทยานิพนธ์ปริชิตามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ณัฐภา สรรพศรี. "แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในอนาคต." วิทยานิพนธ์ปริชิตามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- หงส์ศิริ สำลี. "แนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในอนาคต." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- พิบูล เลิศมงคลตระกูล. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ ระดับที่ 3-4 ในเขตการศึกษา 10." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- รัชนี ทิชเสนีย์. "ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษากับบุคลิกภาพของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วัชรีย์ กระจุกงาม. "แนวความคิดด้านปรัชญาการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตจังหวัดภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วิจิตร เกิกวิสิษฐ์. "ปรัชญาการศึกษาของพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาปรัชญาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- วิเชียร ประยูรชาติ. "พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- สมพงษ์ สิงหนะพล. "แนวความคิดทางปรัชญาการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

อรสา สุขเปรม. "ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดทางปรัชญาการศึกษาของ
อาจารย์วิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครกับคำรายงานพฤติกรรมการสอน."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อุณา นพคุณ และคณะ. รายงานการวิจัยคุณลักษณะของประชากรในกรุงเทพมหานคร
ตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม, 2526.
(อัครสำเนา)

ภาษาอังกฤษ

Books

Amara R. Some Methods of Future Research. Menlo Park : Institute
for Future, 1975.

Bergevin, Paul. A Philosophy for Adult Education. New York :
Seabury, 1967.

Frameld, Theodore. Philosophies of Education in Cultural Perspective.
New York : Dryden Press, 1958.

_____. Toward a Reconstructed Philosophy of Education. New York:
Dryden Press, 1956.

Brubacher, John S. Modern Philosophies of Education. New York :
McGraw-Hill, Inc., 1962.

Carvia, B. Anderson. "Delphi Techniques" In Encyclopedia of
Education Evaluation. P 121. Edited by Anderson Carvia B.
Sanfrancisco : Jessey-Bass, 1975.

- Dewey, John. Democracy and Education. New York : The Macmillan Com., 1965.
- _____. Experience & Education. New York : The Macmillan Com, 1968.
- Donald, Butler J. Four Philosophies and their Practice in Education and Religion. New York : Harper & Row, 1957.
- Elias, John L. Philosophical Foundations of Adult Education. Malaba, Florida : Krieger Publishing Com., 1980.
- Hamilton, James R. Reading for an Introduction to Philosophy of Education. New York : Macmillan Com., 1976.
- Hullfish, H. Gordon. "An Experimentalist View of Education" In Philosophies of Education. PP. 1-9. New York : John Wiley and Sons Inc., 1967.
- Kneller George F. "Contemporary Educational Theories" In Foundations of Education. Edited by George F. Kneller. New York : John Wiley and Sons, 1971.
- _____. Introduction to the Philosophy of Education. New York : John Wiley and Sons, 1971.
- Linstone and Tureff. The Delphi Method Techniques and Application. Reading, Mass : Addison-Wesley, 1975.
- Marris, Van Cleve. Philosophy and American School. Boston : Houghton Mifflin Com., 1961.
- Neill, A.S. Summerhill. New York : Hart Publishing, 1960.
- Page, Terry. International Dictionary of Education. New York : Kogan Page, 1977.

Patterson, C.H. Humanistic Education. Englewood Cliffs, New York: Printice-Hall, 1973.

Power, Edward J. Evaluation of Educational Dictrine. New York : Appleton-Century-Crefts, 1969.

_____. Philosophy of Education. New Jersey, Englewod Cliffs : Printice-Hall Inc., 1982.

Rogers, Carl. Freedom to Learn. Columbia, Ohio : Merrill, 1969.

Shan, Harold G. and Tabler, M. Bernadine Educating for a New Millenium Views of 132 International Scholars. Blomington, Indiana : Phi-Data Kappa, 1981.

Teffer, Alvin. Future Shock. 7th. London : Pan Books Ltd., 1973.

Winge G. Max. Philosophies of Education : An Indreduction. Mass : D.C. Health and Co., 1974.

Jounral and Other Matterials

Jones, Rita S. "Schooeling for the 21st Century : Delphi Study of Future Issues in Education as Indentified by Educational Planners" Dissertation Abstracts International 45(October 1984) : 1023-A.

Rasp. Jr. Alfred "Delphi : A Decision - maker's Dream" Nations School 29(July 1973) : PP.29-33.

Pensri Intachai Jeraddechakul. "Education Progressivism in Thailand : Reflection in the National Schemes of Education, the Curricula and Classroom Practice" Dissertation Abstracts International 44 (August 1983) : 425-A.

Sakda Prangpratanpern. "A Buddhist Philosophy of Education : with
Implication in Thailand" Dissertation Abstracts International.
39 (September 1978) : 1413-A.

Sirirat Taresung Tanphaichitr. "Modernization and Tradition"
Dissertation Abstracts International 39(September 1978) :
1414-A.

Tofte, Terry George. "A Delphi Study : Identifying Perceived and
Desired Future States of Selected Aspects of the North
Central Association Commission on Schools" Dissertation
Abstracts International 45(November 1984) :1264-A.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหามัชฐาน (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970: 59-60)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่ามัชฐานของแต่ละข้อความมีดังนี้

$$\text{มัชฐาน} = L + I \left[\frac{\frac{N}{2} - F_1}{F_2} \right]$$

- เมื่อ L คือ ชั้นค่ากึ่งกลางที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัชฐานตกอยู่
 I คือ อंतरภาคชั้น
 N คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด
 F_1 คือ ความถี่สะสมจากชั้นคะแนนต่ำสุดถึงชั้นคะแนนที่เป็น
 ชั้นค่ากึ่งกลางของชั้นก่อนที่มีมัชฐานตกอยู่
 F_2 คือ ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัชฐานตกอยู่

ตัวอย่างการคำนวณ

ข้อที่ 3.2

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	4	25
4	13	21
3	6	8
2	1	2
1	1	1

$$\begin{aligned} \therefore \text{มัชฌิม} &= 3.5 + 1 \left[\frac{\frac{25}{2} - 8}{13} \right] \\ &= 3.5 + 0.35 \\ &= 3.85 \end{aligned}$$

2. การหาพิสัยระหว่างควอไทล์ (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970 : 77-78)

พิสัยระหว่างควอไทล์คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 สูตรที่ใช้ในการคำนวณนั้น ใช้สูตรเกี่ยวกับการหาค่ามัชฌิม เพียงแทนแทนค่า $\frac{N}{2}$ ด้วย $\frac{N}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 1 และแทนค่า $\frac{N}{2}$ ด้วย $\frac{3N}{4}$ ในการหาควอไทล์ที่ 3

ตัวอย่างการคำนวณ

ข้อที่ 3.2

$$\begin{aligned} \text{ควอไทล์ที่ 1} &= 2.5 + 1 \left[\frac{\frac{25}{4} - 2}{6} \right] \\ &= 2.5 + 0.71 \\ &= 3.21 \\ \text{ควอไทล์ที่ 3} &= 3.5 + 1 \left[\frac{\frac{25 \times 3}{4} - 8}{13} \right] \\ &= 3.5 + 0.83 \\ &= 4.33 \end{aligned}$$

$$\therefore \text{พิสัยระหว่างควอไทล์} = 4.33 - 3.21 = 1.12$$

3. การหาฐานนิยม (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970 : 58)

<u>ข้อที่ 5</u>	คะแนน	ความถี่
	5	8
	4	13
	3	2
	2	2
	1	-
	กึ่งนัยฐานนิยม คือ	4

<u>ข้อ 24</u>	คะแนน	ความถี่
	5	3
	4	9
	3	9
	2	3
	1	1
	กึ่งนัยฐานนิยม คือ	3.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ของแต่ละข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 2

ข้อที่	มัชยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัชยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
1.1	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00
1.2	4.60	5	0.40	5.05-3.97	1.08
1.3	4.23	4	-0.23	4.80-3.75	1.05
1.4	4.29	4	-0.29	4.87-3.77	1.10
1.5	4.13	4	-0.13	4.60-3.71	0.89
2.1	4.29	4	-0.29	4.87-3.77	1.10
2.2	4.76	5	0.24	5.13-4.25	0.88
2.3	4.61	5	0.39	5.05-3.90	1.15
3.1	4.67	5	0.33	5.08-4.03	1.05
3.2	3.85	4	0.15	4.33-3.20	1.13
4	4.46	4	-0.46	4.98-3.98	1.00
5	4.15	4	-0.15	4.72-3.67	1.05
6	4.18	4	-0.18	4.72-3.73	0.99
7	4.60	5	0.04	5.05-3.97	1.08
8	4.54	5	0.46	5.02-3.98	1.04
9	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00
10	4.81	5	0.19	5.15-4.35	0.80
11	4.90	5	0.10	5.20-4.61	0.59
12	4.05	4	-0.05	4.72-3.39	1.33
13	4.19	5	0.81	4.88-3.35	1.53

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
14	4.27	4	-0.27	4.81-3.85	0.96
15	4.27	4	-0.27	4.81-3.85	0.96
16	4.45	5	0.55	4.98-3.83	1.15
17	4.72	5	0.28	5.11-4.19	0.92
18	3.44	3	-0.44	4.22-2.75	1.47
19	4.54	5	0.46	5.02-3.78	1.24
20	4.61	5	0.39	5.05-4.03	1.02
21	4.23	4	-0.23	4.81-3.75	1.06
22	4.21	4	-0.21	4.81-3.69	1.12
23	4.84	5	0.16	5.17-4.51	0.66
24	3.44	3.5	0.06	4.14-2.75	1.39
25	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00
26	4.29	4	-0.29	4.88-3.77	1.11
27	4.84	5	0.16	5.17-4.51	0.66
28	4.54	5	0.46	5.02-3.78	1.24
29	4.45	5	0.55	4.98-3.83	1.15
30	4.84	5	0.16	5.17-4.51	0.66
31	4.90	5	0.10	5.20-4.61	0.59
32	4.67	5	0.33	5.08-4.00	1.08
33	3.73	4	0.27	4.30-3.08	1.22
34	4.72	5	0.28	5.11-4.04	1.07
35	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
36	3.18	3	-0.18	3.94-2.73	1.21
37	4.86	5	0.14	5.19-4.56	0.63
38	4.45	5	0.55	4.98-3.83	1.15
39	4.54	5	0.46	5.02-3.93	1.09
40	4.61	5	0.39	5.09-3.97	1.08
41	4.00	5	1.00	4.81-3.16	1.65
42	4.22	4	-0.22	4.72-3.83	0.89
43	4.25	4.5	0.25	4.88-3.63	1.25
44	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08
45	4.88	5	0.12	5.19-4.56	0.63
46	4.88	5	0.12	5.19-4.56	0.63
47	4.67	5	0.33	5.08-4.11	0.97
48	4.61	5	0.39	5.05-3.91	1.14
49	4.20	4	-0.20	4.72-3.78	0.94
50	4.76	5	0.24	5.13-4.15	0.98
51	4.15	4	-0.15	4.72-3.67	1.05
52	4.29	4	-0.29	4.88-3.77	1.11
53	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00
54	4.27	4	-0.27	4.81-3.85	0.96
55	4.54	5	0.46	5.02-3.93	1.09
56	4.54	5	0.46	5.02-3.93	1.09
57	4.76	5	0.24	5.13-4.19	0.94
58	4.76	5	0.24	5.13-4.21	0.92

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	มัชยฐาน	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัชยฐาน	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
59	4.67	5	0.33	5.08-4.03	1.05
60	4.67	5	0.33	5.08-4.03	1.05
61	4.45	5	0.55	4.98-3.83	1.15
62	4.39	4	-0.39	4.93-3.95	0.98
63	4.00	4	-	4.72-3.25	1.47
64	4.67	5	0.33	5.08-4.13	0.95
65	4.31	4	-0.31	4.88-3.83	1.05
66	4.81	5	0.19	5.15-4.35	0.80
67	4.81	5	0.19	5.15-4.35	0.80
68	4.72	5	0.28	5.11-4.16	0.95
69	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 3

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
1.1	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08
1.2	4.61	5	0.39	5.05-4.03	1.02
1.3	4.23	4	-0.23	4.81-3.75	1.06
1.4	4.29	4	-0.29	4.88-3.77	1.11
1.5	4.13	4	-0.13	4.61-3.72	0.89
2.1	4.25	4	-0.25	4.81-3.80	1.01
2.2	3.76	5	0.24	5.13-4.25	0.88
2.3	4.61	5	0.39	5.03-3.97	1.06
3.1	4.67	5	0.33	5.08-4.08	1.00
3.2	4.82	4	-0.82	4.27-3.21	1.06
4	4.32	4	-0.32	4.88-3.88	1.00
5	4.18	4	-0.18	4.72-3.73	0.91
6	4.22	4	-0.22	4.72-3.83	0.89
7	4.72	5	0.28	5.11-4.16	0.95
8	4.54	5	0.46	5.02-3.98	1.04
9	4.76	5	0.24	5.13-4.25	0.88
10	4.84	5	0.16	5.17-4.51	0.66
11	4.91	5	0.09	5.20-4.61	0.59
12	4.08	4	-0.08	4.61-4.00	0.61
13	4.11	4.5	0.39	4.81-3.39	1.42
14	4.32	4	-0.32	4.88-3.88	1.00
15	4.27	4	-0.27	4.81-3.85	0.96

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
16	4.39	4	-0.39	4.93-3.90	1.03
17	4.72	5	0.28	5.11-4.19	0.92
18	3.55	4	0.45	4.18-2.78	1.40
19	4.54	5	0.46	5.02-3.86	1.16
20	4.61	5	0.39	5.05-4.03	1.02
21	4.20	4	-0.20	4.72-3.78	0.94
22	4.23	4	-0.23	4.81-3.75	1.06
23	4.91	5	0.09	5.20-4.61	0.59
24	3.55	4	0.45	4.18-2.86	1.32
25	4.76	5	0.24	5.13-4.21	0.92
26	4.38	4	-0.38	4.93-3.85	1.08
27	4.88	5	0.12	5.19-4.56	0.63
28	4.61	5	0.39	5.05-3.82	1.23
29	4.45	5	0.55	4.98-3.83	1.15
30	4.84	5	0.16	5.17-4.51	0.66
31	4.93	5	0.07	5.22-4.65	0.57
32	4.67	5	0.33	5.08-4.03	1.05
33	3.75	4	0.25	4.20-3.16	1.04
34	4.72	5	0.28	5.11-4.04	1.07
35	4.72	5	0.28	5.11-4.11	1.00
36	3.18	3	-0.18	3.79-2.73	1.06
37	4.93	5	0.07	5.22-4.65	0.57

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยมศึกษา	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
38	4.61	5	0.39	5.05-4.03	1.02
39	4.46	4.5	-0.01	4.98-3.94	1.04
40	4.61	5	0.39	5.05-4.03	1.02
41	4.11	4.5	0.39	4.81-3.39	1.42
42	4.22	4	-0.22	4.72-3.83	0.89
43	4.25	4	-0.25	4.81-3.80	1.01
44	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08
45	4.93	5	0.07	5.22-4.65	0.57
46	4.93	5	0.07	5.22-4.65	0.57
47	4.67	5	0.33	5.08-4.08	1.00
48	4.54	5	0.46	5.02-3.86	1.16
49	4.18	4	-0.18	4.61-3.81	0.80
50	4.72	5	0.28	5.11-4.04	1.07
51	4.13	4	-0.13	4.72-3.60	1.12
52	3.29	4	-0.29	4.88-3.77	1.11
53	4.72	5	0.28	5.11-4.04	1.07
54	4.27	4	-0.27	4.81-3.85	0.96
55	4.54	5	0.46	5.02-3.93	1.09
56	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08
57	4.76	5	0.24	5.13-4.21	0.92
58	4.76	5	0.24	5.13-4.21	0.92
59	4.72	5	0.28	5.11-4.16	0.95

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รหัส	มัธยม	ฐานนิยม	ความแตกต่าง ระหว่างฐานนิยม กับมัธยม	ความแตกต่าง ระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1	พิสัยระหว่าง ควอไทล์
60	4.72	5	0.28	5.11-4.16	0.95
61	4.31	4	-0.31	4.88-3.83	1.05
62	4.39	4	-0.39	4.93-3.95	0.98
63	4.09	4	-0.09	4.72-3.52	1.20
64	4.67	5	0.33	5.08-4.13	0.95
65	4.30	4	-0.30	4.88-3.83	1.05
66	4.81	5	0.19	5.15-4.35	0.80
67	4.81	5	0.19	5.15-4.35	0.80
68	4.72	5	0.28	5.11-4.16	0.95
69	4.61	5	0.39	5.05-3.97	1.08

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 แสดงผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ
(หน่วย : คน)

ข้อที่	รอบที่ 2					ข้อที่	รอบที่ 3				
	อันดับคะแนน						อันดับคะแนน				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
1.1	-	-	2	7	16	1.1	-	-	2	9	14
1.2	-	-	2	9	14	1.2	-	-	1	10	14
1.3	-	-	3	13	9	1.3	-	-	3	13	9
1.4	-	1	2	12	10	1.4	-	-	3	12	10
1.5	-	-	3	15	7	1.5	-	-	3	15	7
2.1	-	-	3	12	10	2.1	-	-	2	14	9
2.2	-	1	-	7	17	2.2	-	-	1	7	17
2.3	-	-	3	8	14	2.3	-	-	2	9	14
3.1	-	-	2	8	15	3.1	-	-	1	9	15
3.2	1	1	6	13	4	3.2	-	2	6	14	3
4	-	-	-	13	12	4	-	-	1	14	10
5	-	2	2	13	8	5	-	-	3	14	8
6	-	-	3	14	8	6	-	-	1	16	8
7	-	-	2	9	14	7	-	-	1	8	16
8	-	-	1	11	13	8	-	-	1	11	13
9	-	-	2	7	16	9	-	-	1	7	17
10	-	-	2	5	18	10	-	-	1	5	19
11	-	1	1	2	21	11	-	-	1	3	21
12	-	-	7	10	8	12	-	-	5	13	7
13	-	2	5	8	10	13	-	-	7	9	9

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รอบที่ 1	รอบที่ 2					รอบที่ 1	รอบที่ 3				
	อันดับคะแนน						อันดับคะแนน				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
14	-	-	1	15	9	14	-	-	1	14	10
15	-	-	1	15	9	15	-	-	1	15	9
16	-	-	3	10	12	16	-	-	1	13	11
17	-	-	-	9	16	17	-	-	-	9	16
18	1	3	9	8	4	18	-	4	8	10	3
19	-	-	4	8	13	19	-	-	3	9	13
20	-	-	1	10	14	20	-	-	1	10	14
21	-	1	2	13	9	21	-	1	1	15	8
22	-	1	3	12	9	22	-	-	3	13	9
23	-	-	2	4	19	23	-	-	2	2	21
24	1	3	9	9	3	24	-	3	9	10	3
25	-	-	2	7	16	25	-	-	2	6	17
26	-	-	3	12	10	26	-	-	2	12	11
27	-	-	2	4	19	27	-	-	1	4	20
28	-	-	4	8	13	28	-	-	4	7	14
29	-	-	3	10	12	29	-	-	3	10	12
30	-	-	1	5	19	30	-	-	1	5	19
31	-	-	1	3	21	31	-	-	1	2	22
32	-	-	2	8	15	32	-	-	2	8	15
33	-	1	9	11	4	33	-	1	8	14	2
34	-	-	3	6	16	34	-	-	3	6	16

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อที่	รอบที่ 2					ข้อที่	รอบที่ 3				
	อันดับคะแนน						อันดับคะแนน				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
35	-	1	1	7	16	35	-	-	2	7	16
36	-	3	14	4	4	36	-	3	14	6	2
37	-	-	1	4	20	37	-	-	1	2	22
38	-	1	2	10	12	38	-	-	1	10	14
39	-	-	2	10	13	39	-	-	1	12	12
40	-	1	1	9	14	40	-	-	1	10	14
41	-	1	8	7	9	41	-	-	7	9	9
42	-	-	1	16	8	42	-	-	1	16	8
43	-	1	4	10	10	43	-	-	2	14	9
44	-	-	2	9	14	44	-	-	2	9	14
45	-	-	2	3	20	45	-	-	1	2	22
46	-	-	1	4	20	46	-	-	1	2	22
47	-	-	1	9	15	47	-	-	1	9	15
48	-	-	4	8	14	48	-	-	4	9	13
49	-	-	2	15	8	49	-	-	1	17	7
50	-	1	2	5	17	50	-	-	3	6	16
51	-	-	4	13	8	51	-	-	5	12	8
52	-	-	3	12	10	52	-	-	3	12	10
53	-	-	2	7	16	53	-	-	3	6	16
54	-	-	1	15	9	54	-	-	1	15	9
55	-	-	2	10	13	55	-	-	2	10	13

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อที่	รอบที่ 2					ข้อที่	รอบที่ 3				
	อันดับคะแนน						อันดับคะแนน				
	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
56	-	-	2	10	13	56	-	-	2	9	14
57	-	-	2	6	17	57	-	-	2	6	17
58	-	-	2	6	17	58	-	-	2	6	17
59	-	-	2	8	15	59	-	-	1	8	16
60	-	-	2	8	15	60	-	-	1	8	16
61	-	-	3	10	12	61	-	-	2	13	10
62	-	-	-	14	11	62	-	-	-	14	11
63	-	1	7	9	8	63	-	2	4	11	8
64	-	-	-	10	15	64	-	-	-	10	15
65	-	-	2	13	10	65	-	-	2	13	10
66	-	-	2	5	18	66	-	-	2	5	18
67	-	-	2	5	18	67	-	-	2	5	18
68	-	-	1	8	16	68	-	-	1	8	16
69	-	-	2	9	14	69	-	-	2	9	14

ศูนย์วิทยุโทรพบยวกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม.0309/2529

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท 10500

10 มีนาคม 2529

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นายทรงวุฒิ สุขาอรรถ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
การศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มนโยบายการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ปี พ.ศ.2543" ในงานนี้นิสิตจะต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแจกแบบสอบถามแก่ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาตอบแบบ
สอบถามดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สรชัย พิศาลบุตร

(นายสรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

แนวโน้มของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน

ปีพุทธศักราช 2543

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาจากระบบโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะช่วยให้ทราบแนวโน้มของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ของประเทศไทยในอนาคตตามอนาคตภาพในทางที่ดี (Optimistic) และตามอนาคตภาพในทางที่ไม่ดี (Pessimistic) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาจากระบบโรงเรียน ตามสภาพความเป็นจริงที่สุดของสังคม อันจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการพิจารณาวางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาจากระบบโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยโดยรวม

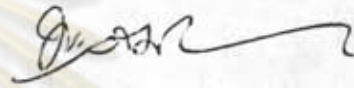
การวิจัยครั้งนี้จะใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยจะถามความคิดเห็นจากท่าน 3 ครั้ง ควบกัน ครั้งแรกมีจุดมุ่งหมายที่จะให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยพิจารณาองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความหมายของการศึกษาจากระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการศึกษาจากระบบโรงเรียน องค์ประกอบของการศึกษาจากระบบโรงเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งท่านอาจจะใช้เวลาในการตอบมากพอสมควร แต่ครั้งต่อ ๆ ไป การตอบจะใช้เวลาอันน้อยกว่าเดิมมาก เพราะเป็นเพียงการให้นำหนักความเห็น การตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และ รอบที่ 2 ควรเป็นระยะเวลาไม่ห่างกันมากนัก ทั้งนี้ จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ภายใน 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 ครั้ง การมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 ครั้ง

มีความสำคัญเป็นที่สุด และมีความหมายอย่างยิ่งถึงความเที่ยงและความตรงของ
การวิจัยครั้งนี้ เมื่อเสร็จการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะส่งผล การวิจัยมาให้ท่านทราบ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายทรงวุฒิ สุชาอรรถ)

ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 1
แนวโน้มของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน
ปี พุทธศักราช 2543

คำชี้แจง

ปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน หมายถึง หลัก ทฤษฎี หรือแนวคิดทางการศึกษาจากระบบโรงเรียน ของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน 5 ลัทธิ คือ เสรีนิยม พัฒนาการนิยม พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม ปฏิรูปนิยม เป็นการแบ่งลัทธิปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียนตามแนวของ จอห์น แอล อีเลียส (John L. Elias) 1980 : 9 - 11) และลัทธิปรัชญาการศึกษาลัทธิที่ 6 คือปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ สำหรับจุดเด่นของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน แต่ละลัทธิผู้วิจัยได้สรุปไว้ท้ายคำชี้แจงนี้แล้ว

การวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มนิยมของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ในอนาคตนี้ ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญได้มองอนาคตภาพของบ้านเมืองอันจะมีผลกระทบต่อปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ของประเทศไทยในอนาคตโดยมองอนาคตภาพใน 2 ลักษณะ คือ

1. อนาคตภาพในทางที่ดี (Optimistic) กล่าวคือ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาได้รับการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งมีผลช่วยให้การดำเนินงานด้านการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการต่าง ๆ ก็ดีขึ้นด้วย การสื่อสารสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง มีบริการคานโทรเลข โทรศัพท์ และโทรคมนาคมอย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง ทั้งในชนบทและในเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาจากระบบโรงเรียนได้กระจายออกไปสู่ชนบท และผู้ยากไร้อย่างทั่วถึง กลยุทธ์ในการศึกษาค้นคว้าการศึกษาจากระบบโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทรัพยากรในท้องถิ่นถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษามากขึ้น มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนอย่างมีระบบมากขึ้น ฯลฯ

2. อนาคตภาพในทางที่ไม่ดี (Pessimistic)

กล่าวคือ สภาพของเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการศึกษา จะมีปัญหามากขึ้น ประเทศไทยจะขาดบุคลากรมากขึ้น สภาพของสังคมโดยทั่วไปจะมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเสพติดให้โทษ ปัญหาภาวะต่าง ๆ เป็นต้น การศึกษานอกระบบโรงเรียนไม่สามารถที่จะกระจายไปสู่ชนบทและด้อยโอกาส อันเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องให้บริการเร่งด่วนได้ การประสานงานกับผู้คนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ไม่สอดคล้องกันอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ทรัพยากรในท้องถิ่นไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ฯลฯ

ปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่ละลัทธิมีลักษณะเด่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ลัทธิเสรีนิยม (Liberal) มีแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายหลักของลัทธินี้ได้แก่ การทำนุบำรุงและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมไปสู่ชนรุ่นหลัง โดยไม่ให้สูญหาย หรือถูกทำลายไปและต้องการให้ผู้ใหญ่เรียนได้ศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจและสนใจวัฒนธรรม ซึ่งในการเรียนรู้นี้จะต้องเรียนด้วยความขยันหมั่นเพียร เปิดคนให้เป็นคนมีระเบียบ และต้องการให้ผู้ใหญ่เรียนคิดและหาเหตุผลมาก ๆ แผนการทำมาก ๆ

1.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. หลักสูตร เป็นหลักสูตรแบบเนื้อหาวิชา (Subject Matter Curriculum) และหลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Broad field curriculum) วิชาพื้นฐานที่สำคัญคือ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และคณิตศาสตร์ การจัดทำหลักสูตรนั้นเป็นเรื่องของครูและผู้เชี่ยวชาญร่วมกัน หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดให้ครูสอนตามเนื้อหาที่วางไว้ และส่วนใหญ่จะเป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ

ข. ผู้สอน เป็นผู้ริเริ่มในเรื่องการเรียนการสอนทั้งหมด เพราะผู้สอนมีประสบการณ์มากกว่า รู้ดีกว่า เป็นผู้ที่ได้รับการเลือกสรรก่อนกรอกได้รับการเตรียมและฝึกฝนมาแล้วอย่างดี ดังนั้นบทบาทในเรื่องการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอน

ค. ผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้รับ ผู้ฟัง และผู้ปฏิบัติตามที่ผู้สอนบอก และจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนดให้ด้วย เพื่อประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคตและสืบทอดให้คนรุ่นหลังต่อไป

1.3 กระบวนการเรียนการสอน เน้นการบรรยายเป็นหลัก และมีการปฏิบัติประกอบบ้าง แต่ทั้งนี้การเรียนรู้อาจกล่าวว่าจะต้องเรียนอย่างเอาจริงเอาจัง และถือว่าการเรียนเป็นงานที่หนัก ผู้เรียนจะต้องพยายามทั้งด้านความคิดและการฝึกฝน

2. ลัทธิพัฒนาการนิยม (Progressivism) มีแนวความคิดทางด้านปรัชญาการศึกษา ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม เพื่อจะไ้ปรับตัว ให้เข้ากับสังคมได้อย่างดี และส่งเสริมความสนใจ ความฉันทน์ของผู้เรียน โดยเน้นความเป็นประชาธิปไตยเป็นสำคัญ

2.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. หลักสูตร เป็นหลักสูตรแบบกว้าง (Bread Fields) เช่น คณิตศาสตร์ทั่วไป ภาษาทั่วไป และมีการจัดทำหลักสูตรแบบหน่วยงาน (Unit of Work) ตามลักษณะโครงสร้าง และวัตถุประสงค์ของสังคม หลักสูตรจะครอบคลุมชีวิตประจำวันทุกรูปแบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสังคม ศิลปกรรม อาชีพ สุนทรียภาพ และปัญหาพร้อมกันไป

ข. ผู้สอน ลัทธินี้ถือว่าผู้สอนไม่มีหน้าที่สอนโดยตรง แต่มีหน้าที่ในการช่วยเหลือแนะนำผู้เรียน ในการสำรวจปัญหาความต้องการ และความสนใจตนเองเพื่อแนะนำให้ผู้เรียนเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนรู้

ค. ผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีประสบการณ์โดยตรงต่อสิ่งต่าง ๆ ไ้ลงมือกระทำด้วยตนเอง รวมทั้งต้องตัดสินใจ เลือกทุกอย่างที่คิดว่าเหมาะสมกับความสามารถ ความฉันทน์ และความสนใจของตน แต่ทั้งนี้การกระทำและการตัดสินใจควรอยู่ในความดูแล เอาใจใส่และได้รับคำปรึกษาจากครู

2.3 กระบวนการเรียนการสอน การเรียนการสอนจะให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียนโดยการแก้ปัญหา และการค้นคว้าทดลอง การสอนจะใช้วิธีอภิปราย มีการปรึกษาวางแผน และร่วมทำงานระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์โดยตรง

3. ลัทธิพฤติกรรม (Behaviorism) มีแนวความคิดทางค่านิยม
การศึกษาดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา ลัทธินี้เชื่อว่า การอยู่รอดเป็นค่านิยม
พื้นฐานของบุคคลแต่ละคนและของสังคม ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือ การส่งเสริม
ให้บุคคลและสังคมอยู่รอด โดยเน้นในเรื่อง ทักษะ หน้าที่ เพื่อให้บุคคลอยู่รอดในสังคม
เรียนรู้วิธีการเพื่อให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้

3.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. หลักสูตร การจัดหลักสูตรมีลักษณะเป็นโปรแกรมการศึกษา
ที่ระบุพฤติกรรมที่พึงปรารถนา อย่างเฉพาะเจาะจงและได้มีการทดลองกันก่อนแล้ว
เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้คนเปลี่ยนล่วงหน้า แล้วสร้างเงื่อนไขหรือสภาวะ
ขึ้น

ข. ผู้สอน มีหน้าที่สร้างแรงจูงใจในตัวผู้เรียนและควบคุมแรง
จูงใจนั้นจัดสิ่งเร้าเพื่อป้อนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีหน้าที่วางแผนในรายละเอียดสภาวะการวัด
และเงื่อนไขที่จำเป็นเพื่อให้เกิดพฤติกรรมอันพึงปรารถนาในตัวผู้เรียน

ค. ผู้เรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมถูกกำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียน
เกิดพฤติกรรมอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนจะต้องการ
มีส่วนร่วมให้เกิดการกระทำขึ้น เพื่อจะได้เกิดกำลังเสริม (Reinforced)
พฤติกรรมของผู้เรียน

3.3 กระบวนการเรียนการสอน ลักษณะการเรียนการสอนนั้น ผู้สอน
สามารถควบคุมพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต ในการเรียนรู้โดยอาศัยการปรับสภาวะการวัด
และวางเงื่อนไขการกระทำ ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้สอน
และหลักสูตร โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้นำความคิด และเสนอสิ่งกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้

4. ลัทธิมนุษยนิยม (Humanism) มีแนวความคิดทางค่านิยม
การศึกษาดังนี้

4.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา มุ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในทุกๆ
ด้าน เพื่อให้มนุษย์เป็นผู้ที่มีจิตใจมั่นคง มีสติปัญญาดี และเป็นสมาชิกของสังคมที่ดี
วิธีการดังกล่าวจะ เกิดขึ้นได้ก็ต่อ เมื่อได้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

4.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. หลักสูตร ให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ลัทธินี้เชื่อว่าความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ เป็นเพียงเรื่องของอาชีพ ผู้เรียนควรได้มีการพัฒนาตนเอง ประกอบกับการเรียนรู้ทางวิชาการ หรืออาชีพไปด้วย เช่น รู้จักศักยภาพของตัวเอง รู้จักความถนัดของตัวเอง รู้จักคิด ตัดสินใจเอง รู้จักพึ่งตัวเอง

ข. ผู้สอน ผู้สอนนั้นเล่นไต่หลายบทบาท เป็นทั้งผู้ช่วย ผู้สังเกตการณ์ และเป็นทั้งผู้ที่มีจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกที่พร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เพื่อจะได้ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความกระฉับกระสะบในเป้าหมายของการเรียนรู้ ความต้องการของตน

ค. ผู้เรียน ลัทธินี้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง การเรียนการสอนจึงมุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและรู้จักตนเองเป็นสำคัญ นั่นคือ การเรียนรู้ของผู้เรียนควรเริ่มต้นจากความอยากรู้อยากเห็นของเขาเอง

4.3 กระบวนการเรียนการสอน ลัทธินี้ถือว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือ ผู้เรียน เรียนรู้วิธีการที่จะเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนจะอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ โดยให้เขาควบคุมชี้นำตัวเอง แสวงหาทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้เองทั้งปัญหาและเลือกตัดสินใจวิธีปฏิบัติเอง และยอมรับผลที่จะตามมาทั้งหมด

5. ลัทธิปฏิรูปนิยม (Radical) มีแนวความคิดทางปรัชญาการศึกษา ดังนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา การศึกษาจะต้องพัฒนาชีวิต และความเป็นอยู่ของสังคมให้สูงขึ้น ช่วยแก้ปัญหาสังคมที่เป็นอยู่ได้ และเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทัศนคติออกไปปฏิบัติสังคมให้ดีขึ้น

5.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. หลักสูตร หลักสูตรจะครอบคลุมประสบการณ์ทุกอย่าง ไม่แยกกิจกรรมนอกหลักสูตร ให้ความสำคัญแก่หมวดสังคมศึกษา ไม่แยกวิชาเทคนิคออกจากวิชาสามัญมุ่งผลิตผู้เรียนที่มีความรู้ในเชิงปฏิบัติมากกว่าวิชาการ ใช้หลักสูตรแบบ

แกน (Core Curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ยึดวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนกลาง แล้วจึงศึกษาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสืบเนื่องกันไป

ข. ผู้สอน ผู้สอนจะต้องเป็นนักบุกเบิก นักแก้ปัญหา สนใจเรื่องราว และปัญหาทางสังคม มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาใหญ่ ใฝ่เรียนมองเห็นว่า มีความจำเป็น ต้องช่วยกันแก้ไขปรับปรุงสังคม สร้างสรรค์สังคมขึ้นมาใหม่ แต่การสร้างสรรค์ นี้ กระทำได้โดยวิถีแห่งประชาธิปไตย

ค. ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังให้ตระหนักในสังคม เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

5.3 กระบวนการเรียนการสอน ไม่ส่งเสริมการเรียนแบบท่องจำ ผู้สอนและผู้เรียนควรทำอะไรก็ได้เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง การแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง สนใจปัญหาสังคม เสนอแนะวิธีแก้ปัญหา การเรียนการสอนนั้นควรมีบรรยากาศของการมีอิสระไม่ใช้การบังคับ วิธีการเรียนการสอน มีใช้เพื่อการแสวงหาความรู้แต่เพียงประการเดียว แต่เป็นวิธีการเพื่อการแก้ปัญหาสังคมโดยตรง

6. ลัทธิปรัชญาการศึกษาของพุทธศาสนา (Buddhism)

6.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุถึงประโยชน์แห่งตน คือฝึกฝนตนเองที่ ทั้งตนเองได้ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ (รวมทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และจริยธรรม) มีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา และคุณธรรมต่าง ๆ และ มุ่งที่จะให้ผู้เรียนช่วยเหลือผู้อื่น ทำคนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

6.2 องค์ประกอบของการศึกษา

ก. เนื้อหาของการศึกษา ตามแนวพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ เนื้อหาที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพส่วนหนึ่ง และเนื้อหาที่จำเป็นต่อการพัฒนาในค่านิยมจิตใจอีกส่วนหนึ่ง ทางพุทธศาสนาเน้นที่จะให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางค่านิยมจิตใจเป็นหลัก เพราะเป้าหมายประสงค์ตามหลักพุทธศาสนานั้น ต้องการให้ผู้เรียนมีอิสระภายในเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะคนที่มามีอิสระภายใน ย่อมรู้แจ้งแทงตลอด ในความเป็นจริงของโลกและของชีวิต ยังบเลให้สามารถแสวงประโยชน์จากปัจจัยแวดล้อม

ทางธรรมชาติและทางสังคมได้ หลักธรรมที่จำเป็นต่อการรู้แจ้งในกระบวนการแห่ง
โลกและชีวิตมี 4 หมวดใหญ่ คือ 1) เบญจขันธ์ 2) ไตรลักษณ์ 3) ปฏิจสมุปบาท
และ 4) อริยสัจสี่

ข. ผู้สอน ผู้สอนจะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดวิชาการให้แก่ผู้เรียน
และทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร กล่าวคือ เป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นเตือน ให้ผู้เรียนรู้จักคิด
รู้จักไขปัญหา ฝึกการไขปัญหา รู้จักความรับผิดชอบเพื่อความที่จะได้เกิดขึ้นแก่ตน

ค. ผู้เรียน มีหน้าที่ในการรับฟังวิชาการที่ผู้สอนถ่ายทอดให้ ด้วย
การคิดไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง (โยนิโสมนสิการ) เพื่อเลือกตัดสินใจในสิ่งที่เหมาะสม
กับตนเอง แล้วลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

6.3 กระบวนการเรียนการสอน พุทธปรัชญาการศึกษาเน้นในเรื่อง
ปัจเจกชน มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เต็มเสียก่อน เมื่อคนในสังคมได้รับการพัฒนาที่
ทั้งกายและจิตใจแล้ว สังคมย่อมพัฒนาไปในทางที่ดีด้วย การเรียนการสอน
ผู้เรียนจะต้องเป็นทั้งนักคิดและนักปฏิบัติควบคู่กับการมีคุณธรรม ผู้เรียนมีอิสระในการที่
จะเลือกปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง ที่สำคัญผู้สอนจะต้องทำหน้าที่เป็นตัวอย่าง
ที่ดีแก่ผู้เรียนด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

1. ในปัจจุบันความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความแตกต่างกันมากตามแต่นักการศึกษาจะให้ความสำคัญ บางท่านให้ความหมายโดยยึดประเภทของกิจกรรมที่จัดเป็นหลัก บางท่านให้ความหมายโดยพิจารณา มิติต่าง ๆ เช่น ความมุ่งหมาย วิธีการ ผู้บริหาร บุคลากร ฯลฯ ทำให้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสับสน

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียน ท่านคิดว่า ในปี พ.ศ. 2543 การให้ความหมายการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรมีอะไรเป็นหลัก และการศึกษาอกระบบโรงเรียนควรมีความหมายเป็นอย่างไร

2. นักการศึกษาท่านเห็นว่า ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น ควรจัดเพื่อชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบัน โดยเน้นที่ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความเป็นตัวของตัวเอง เพื่อจะเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น แต่มีบางท่านเห็นว่าการศึกษาอกระบบโรงเรียนควรจัดเพื่อชีวิตในอนาคต โดยเน้นที่ความรู้ ความคิด ความสำนึก เพื่อสังคมส่วนรวม

ในความคิดของท่านคิดว่า ความมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปี พ.ศ.2543 ควรจะเป็นอย่างไร และเน้นหนักไปทางไหน

2.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenarie)

2.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี (Pessimistic Scenario)

3. กิจกรรมและโครงการของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่จัดให้ กับกลุ่มเป้าหมายในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ กิจกรรมประเภทที่ให้ความรู้พื้นฐาน กิจกรรม ที่เป็นข่าวสารข้อมูล และกิจกรรมเสริมทักษะอาชีพ กิจกรรมเหล่านี้บางอย่างมีเนื้อหา ส่งเสริมเสรีภาพ ความเป็นตัวของตัวเองของผู้เรียน บางอย่างมีเนื้อหาเน้นสังคม อุดมคติ สังคมที่เท่าเทียมยุติธรรม บางอย่างส่งเสริมสติปัญญาและพัฒนาเหตุผลในตัว มนุษย์

ท่านคิดว่าในปี พ.ศ.2543 กิจกรรมและโครงการด้านการศึกษานอกระบบ โรงเรียนควรมีเนื้อหาเน้นหนักไปทางใด อย่างไร

3.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenario)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี(Pessimistic Scenario)

4. บทบาทของผู้สอน ที่ดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นมีหลายอย่าง บางครั้งผู้สอนต้องเป็นนักบุกเบิก นักแก้ปัญหา เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง แต่บางครั้งบทบาทของผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้กำลังใจ กระตุ้น และช่วยผู้เรียนที่ท้อถอยอยู่เสมอ บทบาทของผู้สอนที่แตกต่างกันเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีแนวความคิดที่แตกต่างกันไปด้วย

ท่านคิดว่าในปี พ.ศ.2543 บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรเป็นอย่างไร

4.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenario)

4.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี (Pessimistic Scenario)

5. เนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้เรียนในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีหลากหลายมาก นักการศึกษาบางท่านเห็นว่า บทบาทของผู้เรียนนั้นจะต้องมีประสบการณ์ตรงต่อสิ่งต่าง ๆ ลงมือกระทำด้วยตนเอง ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ที่คิดว่าเหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ แต่ควรอยู่ในความดูแลของผู้สอน บางท่านเห็นว่าผู้เรียนควรมีบทบาทตระหนักถึงปัญหาของสังคม ทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาสังคม แต่บางท่านเห็นว่าบทบาทของผู้เรียนควรมีเสรีภาพอย่างแท้จริง เราจะเลือกแนวทางในการพัฒนาตนเองด้วย ตัวของเราเอง เพราะเป้าหมายของการศึกษา มิใช่เพื่อความรู้ มิใช่เพื่อสังคม แต่เพื่อผู้เรียนจักใคร่จักตนเอง และเข้าใจตนเอง

ท่านคิดว่า บทบาทของผู้เรียน ในการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2543 นั้นควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

5.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenario)

5.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี (Pessimistic Scenario)

6. นักการศึกษาบางคนเชื่อว่า การเรียนรู้นั้น เป็นผลมาจากการกระทำจริงในสิ่งที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต แต่บางคนเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นผลมาจากการฝึกฝนการคิดมีจิตใจที่แน่วแน่ มีการจดจำ แต่บางคนเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นผลมาจากการเลือกเรียน เอาเองในสิ่งที่คนเห็นว่าดีและเหมาะสม

ท่านคิดว่าในปี พ.ศ. 2543 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรมีกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร และควรใช้วิธีสอนอย่างไร จึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

6.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenario)

6.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี (Pessimistic Scenario)

7. ในขณะนี้เกือบจะทุกหน่วยงานที่ดำเนินการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังขาดการดำเนินงานเรื่องการศึกษาตามผล ประเมินผลงาน หรือยังให้ความสนใจในเรื่องการศึกษาตามผลประเมินผลน้อย ทำให้การดำเนินการศึกษานอกระบบโรงเรียนดำเนินไปโดยขาดการวิเคราะห์ห้รอบแท้จริง ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ว่าต้องแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

ท่านคิดว่าในปี พ.ศ.2543 การดำเนินงานเพื่อติดตามผล และประเมินผลงานด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียน ควรมีลักษณะใด และควรให้วิธีการใดในการ และติดตามผลการจัดและประเมินผลควรมุ่งไปในด้านใดบ้าง และใครควรมีบทบาทในการประเมินผล

7.1 ในอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenarie)

7.2 ในอนาคตภาพที่ไม่ดี (Pessimistic Scenarie)

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2543

แบบสอบถามรอบที่ 2

แนวโน้มนโยบายการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปีพุทธศักราช 2543

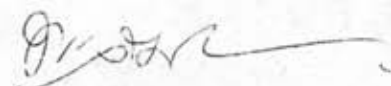
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน ที่ได้กรุณาช่วย
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มนโยบายการศึกษานอกระบบโรงเรียน ปีพุทธศักราช
2543 ในแบบสอบถามรอบที่ 1 สำหรับแบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้ เป็นความคิดเห็น
ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 25 คน ที่ได้รวบรวมจากรอบที่ 1 โดยผู้วิจัยพยายามอย่างยิ่ง
ที่จะคงรูปภาพ ส่วนเสริมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และขณะเดียวกันก็ได้ลดความซ้ำซ้อน
ของข้อความลงด้วย

จุดมุ่งหมายของการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ ก็เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้
อันดับความสำคัญของข้อความแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย และคิดว่าเป็นไปได้ในปี
พุทธศักราช 2543

เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัย ช่วยระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามรอบ
ที่ 2 และ 3 ควรเป็นระยะเวลาที่ห่างกันไม่มากนัก ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน
โปรดตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ ภายใน 1 สัปดาห์

ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม
ครบทั้ง 3 รอบ และขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงยิ่ง
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายทรงวุฒิ สุธารัตน)
ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาแนวโน้มของปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน พุทธศักราช 2543. ออกเป็น 2 สภาพการณ์ คือ

1. สภาพการณ์แบบอนาคตภาพในทางดี (Optimistic) มองว่าสภาพการณ์ ของบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของไทย ในปี พ.ศ.2543 จะได้รับการพัฒนาให้เป็นไปทางที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

2. สภาพการณ์แบบอนาคตในทางไม่ดี (Pesbimistic) มองว่า สภาพการณ์ ของบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของไทย ในปี พ.ศ.2543 จะได้รับการพัฒนาน้อยมาก หรือจะมีปัญหาอย่างยิ่ง

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญได้มองสภาพการณ์ แนวโน้มของปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ แล้วพิจารณาว่า ในแต่ละสภาพการณ์ นั้นปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรจะเป็นอย่างไร ในแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัย ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอนาคตภาพที่ดี ส่วนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอนาคตภาพ ที่ไม่ดี

หมายเหตุ เฉพาะส่วนที่ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้นที่ไม่ได้ แยกออกเป็น 2 สภาพการณ์

2. ให้ผู้เชี่ยวชาญให้อันดับคะแนนตามที่คุณเชี่ยวชาญเห็นด้วย ลำดับคะแนนที่ให้มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง เป็นไปไต่มากที่สุด หรือ เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เป็นไปไต่มาก หรือ เห็นด้วยมาก

3. หมายถึง เป็นไปไต่ปานกลาง หรือ เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เป็นไปไต่หน่อย หรือ เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เป็นไปไต่หน่อยที่สุ่ก หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุ่ก

กำหนดให้คะแนนว่าขอความไต่มีความเป็นไปไต่ในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย

ลงในช่องอันดับคะแนนเพียงช่อง เดียว

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
<p><u>ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>1. <u>การให้ความหมายที่ยึดปรัชญาการศึกษาเป็นหลัก</u></p> <p>1.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือการศึกษาที่มุ่งเสริมเติมในการให้วงจรของการพัฒนาคนมีความสมบูรณ์ไม่ขาดช่วง ซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต</p>					
<p>1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้สามารถพึ่งตนเองได้ และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในสังคม</p>					
<p>1.3 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะ การให้การศึกษาพื้นฐานและการจัดบริการข่าวสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน</p>					
<p>1.4 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมให้สังคมประกอบสัมมาชีพร่วมกันอย่างมีความสุข คนแต่ละคน คิดเป็น ทำเป็น และพยายามที่จะบรรลุความพอใจในการประกอบอาชีพ โดยอาศัยสังคม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p>					
<p>1.5 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือการศึกษาที่เรียนรู้เพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นการศึกษาที่เรียนทำมากกว่าเรียนจำ เรียนจัดการ เรียนผลิต เรียนการบริการ เรียนการบริโภค ตลอดจนเรียนการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ และอยู่อย่างเป็นเอกภาพ</p>					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
<p>2. การให้ความหมายโดยยึดกิจกรรมการศึกษาเป็นหลัก</p> <p>2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนอกเหนือ การเรียนการสอนของการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมหรือประสบการณ์นั้น จะช่วยเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่ขึ้น ตามลักษณะที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ</p>					
<p>2.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือกิจกรรมทางการศึกษา ที่มีจุดเน้น เพื่อสนองความสนใจ และความทองการทางคานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่บุคคลทั่วไป ทั้งนี้ขบวนการศึกษานั้น จะต้องมีกรียคหุณสูงมากกว่าการศึกษาแบบประเพณีนิยมทั่ว ๆ ไป</p>					
<p>2.3 การศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดกิจกรรมที่ทางสภาพการณ ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเอง ถึงขีดสูงสุดเพื่อให้อยู่ในสังคม ใค้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม</p>					
<p>3. การให้ความหมายโดยยึดกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก</p> <p>3.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือบริการทางการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอน ในระบบโรงเรียนปกติ เพื่อประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน</p>					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง เป็นความพยายามของรัฐ ที่จะช่วยให้ประชาชนของประเทศ ใ้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ ในการปรับตัว โดยอาศัยข้อมูลข่าวสารและความชำนาญในต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์สุขของผู้เรียน และสังคม					
สภาพการณ์แบบอนาคตภาพที่ดี (Optimistic Scenario) ความมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน					
4. มุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ร่างกายและสติปัญญาประกอบกัน เพื่อให้ผู้เรียนใ้รู้จักตนเอง รู้จักสังคม ในอันที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างดี					
5. มุ่งเน้น ความสนใจ ความถนัด และลักษณะพิเศษของผู้เรียน เน้นเรื่องความเป็นประชาธิปไตย					
6. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องมุ่งให้ผู้เรียน มีความเป็นมนุษย ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตลอดจนมีความมั่นคงทางค่านิจใจ					
7. จะต้องมุ่งพัฒนาคนทั้งค่านร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้คนเป็นมนุษยที่สมบูรณ์ มีความเป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง และมีความสำนึกต่อส่วนรวม					
8. มุ่งที่จะให้ผู้เรียนใ้เรียนตลอดชีวิต เพื่อปรับและพัฒนาความรู้ ความคิด และทักษะในอันที่จะพัฒนาตนเองและสังคม					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
9. ควรเน้นที่สภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียนที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันเป็นสำคัญ เพราะกิจกรรมและหลักสูตรของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ดี ย่อมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปแก้ปัญหาในอนาคตได้					
10. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องมุ่งฝึกคนให้รู้จักตนเอง มีความสามารถที่จะเลือก และตัดสินใจในระชาชีวิตของตนเอง ยอมรับและมีความรับผิดชอบ ต่อสิ่งที่ตนเลือก และสิ่งที่ตนกระทำ					
<u>กิจกรรมและโครงการของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u>					
11. เนื้อหาของกิจกรรมและโครงการด้านการศึกษาอกระบบโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ					
12. เนื้อหาจะต้องส่งเสริมกิจกรรมประเภทศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นด้านศิลปกรรม จรรยาบรรณ และหน้าที่ของพลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตย					
13. ควรเน้นเนื้อหาไปทางค่านิยมคุณคคติ สังคมที่เท่าเทียมกัน และยุติธรรม โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติในปัจจุบันให้เป็นพื้นฐานไปสู่อนาคตที่มั่นคงร่วมกัน ของสมาชิกในสังคม					
14. เนื้อหาควรส่งเสริมเสรีภาพ และความเป็นตัวของตัวเองของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อมนุษย์จะได้เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยี ที่มนุษย์ได้ทำขึ้น					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
15. กิจกรรมและโครงการด้านการศึกษาของโรงเรียน จะต้องเป็นประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน เนื้อหาจะครอบคลุมถึงชีวิตประจำวันทุกรูปแบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการในทางสังคม ศีลธรรม อาชีพ สุขทฤษฎีภาพ และปัญญาพร้อมกันไป					
16. เนื้อหาของกิจกรรม ควรเน้นการฝึกฝน ให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล และการมีสติปัญญาประกอบกัน					
17. เนื้อหา นั้น ควรจะเน้นเกี่ยวกับพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ฝึกให้ผู้เรียนรู้จัก การมีส่วนร่วม การเสียสละ การร่วมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ					
<u>บทบาทของผู้สอน</u> 18. ผู้สอนมีหน้าที่ดูแล และรักษาความเป็นระเบียบ วินัย ควบคุมความประพฤติของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดี ทางด้านความคิด และการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม					
19. ผู้สอนไม่มีหน้าที่สอนโดยตรง แต่จะเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำ ทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และชี้แหล่งความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้เรียน					
20. ผู้สอนควรเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ส่งเสริมการทำงานระบอบกลุ่มในระหว่างผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เตรียมสื่อและสร้างเงื่อนไขการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
21. ผู้สอนจะต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ให้ ผู้เรียนมองเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงสังคมสร้างสรรค์สังคมขึ้นมาใหม่ แต่การสร้าง สรรค์นี้กระทำโดยวิถีทางแห่งประชาธิปไตย					
22. ผู้สอนและผู้เรียนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ผู้สอน เป็นแต่เพียงผู้คอยให้กำลังใจ กระตุ้น และช่วยผู้เรียน ที่ท้ออยู่เสมอ					
23. ผู้สอนจะต้องมีความรู กว้าง เข้าใจธรรมชาติ และ ความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนา ศักยภาพและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเสรี					
<u>บทบาทของผู้เรียน</u> 24. ผู้เรียนจะเป็นผู้รับ ผู้ฟัง และปฏิบัติ ตลอดจนต้อง ทำความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนด ให้เพื่อประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคต					
25. ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ลงมือกระทำด้วย ตนเองและตัดสินใจเลือกทุกอย่าง ที่คิดว่าเหมาะสมกับ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตน แต่มีผู้สอน คอยดูแลและให้คำปรึกษา					
26. ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้กระบวนการทำงานร่วมกันและ เรียนรู้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นแนว ทางในการแก้ไขปัญหาของสังคม					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
27. ผู้เรียนควรมีโอกาสรับการศึกษาทุกรูปแบบ ตามความต้องการของเขา มีแหล่งข้อมูลที่ค้ำพ้อ ที่เขาจะไปหาความรู้ ความต้องการ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้แนวทาง และการสนับสนุน					
28. ผู้เรียนแต่ละคน จะต้องตัดสินใจเลือกกิจกรรมเองทั้งสิ้น เพราะการอยู่ในสังคม จะต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง และจะต้องตัดสินใจด้วยตัวเองตลอดเวลา แต่ผู้เรียนจะต้องมีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อผลการกระทำ และผลที่จะเกิดขึ้น					
กระบวนการเรียนการสอน					
29. วิธีการเรียนการสอน ผู้เรียนจะต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการวิพากษ์วิจารณ์ อภิปรายกัน เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม และเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหาของสังคมด้วย					
30. การเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียน เป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด เพื่อให้คนพบและรู้จักตนเอง วิธีสอนที่ใช้ คือการให้ลงมือกระทำเอง การอภิปราย โต้ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
31. การเรียนการสอนจะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นที่ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนการสอน ร่วมกับผู้สอน ภายใต้บรรยากาศแห่งประชาธิปไตย					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
32. บรรยากาศของการเรียนการสอน ควรเป็นบรรยากาศแห่งชีวิตจริง และผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนโดยการแก้ปัญหา และค้นคว้า ทดลอง					
33. การเรียนการสอนนอกจากจะฝึกฝนให้ผู้เรียนได้คิดมีการลงมือปฏิบัติ อภิปรายแล้ว ต้องสอนให้ผู้เรียนได้จดจำ ให้มีจิตใจที่แน่วแน่มาก					
<u>การประเมินผล</u>					
34. การประเมินผลนั้น ควรพิจารณาจากประโยชน์ที่ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิตจริง ๆ ใดมาก-น้อย เพียงใด เป็นสำคัญ ผู้ที่จะประเมินได้ดียิ่งก็คือ ผู้เรียนเอง					
35. การประเมินผลนั้น ต้องถือว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดเป็น รู้จักใช้ความรู้เป็น เพื่อตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ หรือไม่ผู้ประเมินนั้นประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการ นักวิชาการ ผู้นำประชาชน และกลุ่มผู้รับผิดชอบ					
36. การประเมินผลนั้น ควรอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ และควรมุ่งการประเมินผลไปที่วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสำคัญ					
37. การประเมินผล ควรทำใน 3 ลักษณะ คือ คำเนิ การทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ และหลังการดำเนินการ					
38. การประเมินผลในเชิงคุณภาพจะมีบทบาทมากขึ้น					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
<p><u>สถานการณ์แบบอนาคตที่ไม่ดี (Pessimistic Scenario)</u></p> <p><u>จุดมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>39. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะ<u>ต้อง</u>มุ่งให้<u>ผู้เรียน</u> มีความ<u>สำนึก</u> มี<u>จิตสำนึก</u>ต่อ<u>สังคม</u>ส่วนรวม และ<u>หา</u>วิถีทางที่จะ<u>พัฒนา</u>สังคมให้<u>ดีขึ้น</u> เพื่อให้<u>สังคม</u>เป็น<u>สังคม</u>ที่<u>ยุติธรรม</u> มีความ<u>พร้อม</u>ทุกคน และ เป็น<u>ประชาธิปไตย</u>ที่<u>แท้จริง</u></p>					
40. <u>ต้อง</u> ให้ <u>ผู้เรียน</u> ได้ <u>รู้จัก</u> ตนเอง <u>รู้จัก</u> สังคม และ <u>รู้จัก</u> <u>ปรับ</u> วัฒนธรรม ให้ <u>เหมาะสม</u> กับ <u>สภาพ</u> แวดล้อมที่ <u>เปลี่ยน</u> ไป					
41. <u>ควร</u> มุ่งให้ <u>ผู้เรียน</u> ยึด <u>ประโยชน์</u> ของ <u>สังคม</u> เป็นส่วน <u>ใหญ่</u> เพราะ <u>สังคม</u> ยังมีความ <u>เหลื่อมล้ำ</u> ต่ำ <u>สูง</u> จึง <u>ต้อง</u> ทำให้ <u>สังคม</u> เท่า <u>เทียม</u> และ <u>ยุติธรรม</u> ขึ้น					
42. แม้ <u>สังคม</u> จะ <u>เปลี่ยน</u> แปลง <u>อยู่</u> ตลอดเวลา <u>แต่</u> มนุษย์ คือ <u>ผู้สร้าง</u> สังคม มี <u>บทบาท</u> ต่อ <u>สังคม</u> ดังนั้น <u>การศึกษา</u> นอกระบบ <u>โรงเรียน</u> จะ <u>ต้อง</u> มีส่วนใน <u>การพัฒนา</u> ศักยภาพ ใน <u>ตัวมนุษย์</u> คือ <u>เสรีภาพ</u> และ <u>ใหม่</u> มนุษย์มีความ <u>เป็นตัว</u> <u>ของตัวเอง</u> <u>รู้จัก</u> เลือก <u>แนวทาง</u> ของ <u>ตนเอง</u>					
43. ใน <u>อนาคต</u> คนจะ <u>เห็น</u> แก่ <u>ตัว</u> มากขึ้น <u>การศึกษา</u> นอกระบบ <u>โรงเรียน</u> จะ <u>ต้อง</u> เน้นให้ <u>คน</u> มี <u>คุณธรรม</u> <u>จริยธรรม</u> และ <u>ความ</u> มี <u>เหตุผล</u> เพื่อจะ <u>ได้</u> ให้ <u>ทุกคน</u> มี <u>ชีวิต</u> อยู่ใน <u>สังคม</u> ได้อย่าง <u>มีความสุข</u> และเป็น <u>สมาชิก</u> <u>ที่ดี</u> ของ <u>สังคม</u>					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
44. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องจัดเพื่อชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ โดยเน้นที่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและความสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวม					
<u>กิจกรรมและโครงการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u> 45. เนื้อหาและกิจกรรมของโครงการ จะต้องเป็นเนื้อหาที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม และสามารถประเมินประสบการณ์ของตนเองได้ดี					
46. เนื้อหาและกิจกรรมของโครงการ จะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมเป็นสิ่งสำคัญ					
47. กิจกรรมและโครงการจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม					
48. เนื้อหาของกิจกรรม ควรจะมุ่งผลิตผู้เรียนใหม่มีความรู้ ความสามารถในการเชิงปฏิบัติมากกว่าวิชาการ เนื้อหาจะต้องสัมพันธ์กับสภาพสังคมในอนาคต โดยเฉพาะความเสมอภาคทางการศึกษา					
49. เนื้อหาควรส่งเสริมวิมุติปัญญา พัฒนาความมีเหตุผลในวัฒนธรรม					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
<p style="text-align: center;"><u>บทบาทของผู้สอน</u></p> <p>50. ผู้สอนควรจะเป็นผู้นำ ผู้บุกเบิก และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจศึกษา และหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นผู้สอนจะต้องเป็นผู้สาธิต ทดลองทำให้ดู และชักชวนให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติจริงด้วย</p>					
<p>51. ผู้สอนจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างของบุคคลที่มีการพัฒนาแล้ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และค่านิยมทางอาชีพ</p>					
<p>52. ผู้สอนเป็นผู้แนะนำ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้วางโครงการ และเตรียมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้</p>					
<p>53. ผู้สอนเล่นได้หลายบทบาท ทั้งเป็นผู้ช่วย เป็นผู้สังเกตการณ์ และเป็นผู้ที่มีจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน</p>					
<p>54. ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสด้านการตัดสินใจ และการกระทำให้แก่ผู้เรียน</p>					
<p>55. ผู้สอนจะต้องสามารถแนะแนวทางในการแก้ปัญหา แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้</p>					
<p style="text-align: center;"><u>บทบาทของผู้เรียน</u></p> <p>56. ผู้เรียนจะต้องรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และตัดสินใจด้วยตนเอง และจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่จะเกิดขึ้น</p>					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
57. ผู้เรียนจะต้องไ้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ปีกเลือกปีกที่ตัดสินใจ ปีกแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง เรื่องของผู้เรียนควรจะได้ศึกษานั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาที่ผู้เรียนเผชิญอยู่เอง หรือปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อมขณะนั้น					
58. บทบาทของผู้เรียนนั้น ไม่ใช่เพื่อปรับปรุงตัวเองเท่านั้น แต่เพื่อปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้นด้วย เพราะในยามวิกฤตินั้นทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา					
59. ผู้เรียนจะต้องฝึกกระทำ ร่วมมือกัน อภิปรายกัน เพื่อหาข้อยุติที่ยุติธรรม โดยใช้บรรยากาศแห่งประชาธิปไตย					
60. ผู้เรียนเป็นกลไกที่สำคัญของสังคม เป็นหลักของสังคม เป็นตัวที่จะผลักดันสังคม ไปสู่สังคมที่ดีกว่า ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ วิธีการทำงานร่วมกัน เพื่อวางแผนปฏิรูปสังคมในอนาคต					
<p style="text-align: center;"><u>กระบวนการเรียนการสอน</u></p> <p>61. การเรียนรู้เป็นผลมาจากการเลือกเรียนเอาเอง ในสิ่งที่ผู้เรียนเห็นว่าดี และเหมาะสม ผู้สอนเป็นเพียงผู้ช่วยให้ผู้เรียน ได้วิเคราะห์ความต้องการของตัวเองเท่านั้นเอง วิธีสอนที่ใช่คือ การให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง การอภิปรายกลุ่ม การประชุมกลุ่ม ฯลฯ</p>					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
62. การเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจ ความต้องการของตนเอง เน้นการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับปัญหาของสังคม พร้อมทั้งขอเสนอแนะ และแนวทางปฏิรูปสังคม					
63. การเรียนการสอนควรจะเป็นเรื่องของผู้สอน ที่จะจัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียน ค่ายตนเองและสิ่งที่เรียนนั้นจะต้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน ค่าย					
64. ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะต้องควบคู่กันไป ผู้เรียน จะเกิดความรู้ค่ายการปฏิบัติจริง อภิปรายหาข้อสรุปจาก การทดลอง และผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้ที่ได้ รั้นั้นไปใช้ได้อย่างดีค่าย					
65. การเรียนการสอนเป็นวิธีการ เพื่อแก้ปัญหาของ สังคมโดยตรง ซึ่งอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบ กับวิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางปรัชญา ค่าย เพื่อให้การศึกษาปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างกว้างขวาง รัคคุม ถูกต้อง และสมบูรณ์					
<u>การประเมินผล</u>					
66. การประเมินผล ควรเป็นความร่วมมือของหลาย ๆ หน่วยงาน และต้องทำทุกระยะของการปฏิบัติ					
67. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผล นับตั้งแต่ ผู้บริหาร ผู้จัดกิจกรรม และกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อความ	อันดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
68. การประเมินผล ควรมุ่งไปในด้านที่ว่า ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง และผู้เรียนควรมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
69. การประเมินผล นั้นควรครอบคลุมทุก ๆ ด้าน ทั้ง Input และ Out put					

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 3

แนวโน้มของปรัชญาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ปีพุทธศักราช 2543

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงความสอคล้อง ของแต่ละข้อความจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยระบุคำมีชยฐานและคำพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่คำนวณได้ และยังระบุคะแนนการตอบของท่านในรอบที่ 2 ด้วย

คำมีชยฐานจะแสดงด้วยเครื่องหมาย * สีดำ

คำพิสัยระหว่างควอไทล์จะแสดงด้วยเครื่องหมาย —

คะแนนการตอบของท่านจะแสดงด้วยเครื่องหมาย สีแดง

จุดมุ่งหมายในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อให้ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ ทบทวน คำตอบของตนเอง แล้วอาจเปลี่ยนคำตอบใหม่ ในการตอบครั้งสุดท้ายนี้ หรือจะยังคงยืนยันคำตอบเดิม หากข้อใดมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบ กรุณาเขียน เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องตัวเลือกใหม่ และหากคำตอบของท่านครั้งล่าสุด ข้อใดมิได้อยู่ในขอบเขตของคำพิสัยระหว่างควอไทล์ กรุณาให้เหตุผลในการที่ท่าน ยืนยันคำตอบเดิมเฉพาะข้อที่อยู่นอกขอบเขตของคำพิสัยระหว่างควอไทล์เท่านั้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบ แบบสอบถามรอบสุดท้ายนี้ภายใน 1 สัปดาห์ และขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ ของท่านเป็นอย่างสูงยิ่ง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายทรงวุฒิ สุชาอรรถ)

ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาแนวโน้มของปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
พุทธศักราช 2543 ออกเป็น 2 สภาพการณ์ คือ

1. สภาพการณ์แบบอนาคตภาพในทางดี (Optimistic) มองว่า
สภาพการณ์ของบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของไทย ในปี พ.ศ.2543
จะได้รับการพัฒนาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

2. สภาพการณ์แบบอนาคตในทางไม่ดี (Pessimistic) มองว่า
สภาพการณ์ของบ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของไทย ในปี พ.ศ.2543
จะได้รับการพัฒนาน้อยมาก หรือจะมีปัญหาอย่างยิ่ง

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญได้มองสภาพการณ์แนวโน้มของปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ แล้วพิจารณาว่า ในแต่ละสภาพการณ์
นั้น ปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรจะเป็นอย่างไร ในแบบสอบถามนี้
ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอนาคตภาพที่ดี
ส่วนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอนาคตภาพที่ไม่ดี

หมายเหตุ เฉพาะส่วนที่ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเท่านั้นที่ไม่ได้
แยกออกเป็น 2 สภาพการณ์

2. ให้ผู้เชี่ยวชาญให้อันดับคะแนนตามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นควย ลำดับคะแนนที่ให้ความหมาย
ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด หรือเห็นควยมากที่สุด
4 หมายถึง เป็นไปได้มาก หรือเห็นควยมาก
3 หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง หรือเห็นควยปานกลาง
2 หมายถึง เป็นไปได้น้อย หรือเห็นควยน้อย
1 หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด หรือเห็นควยน้อยที่สุด

ถ้าท่านเห็นควยว่าข้อความใดมีความเป็นไปได้ในระดับใด โปรดกา

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องอันดับคะแนนเพียงช่องเดียว

ข้อความ	อันคืบคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p><u>ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>1. <u>การให้ความหมายที่ยึดปรัชญาการศึกษาเป็นหลัก</u></p> <p>1.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือการศึกษาที่มุ่งเติมแต่งในการให้วงจรของการพัฒนาคนมีความสมบูรณ์ไม่ขาดช่วงซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต</p>	*					
<p>1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้สามารถพึ่งตนเองได้และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในสังคม</p>	*					
<p>1.3 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะการให้การศึกษาพื้นฐานและการจัดบริการข่าวสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน</p>	*					
<p>1.4 การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมให้สังคมประกอบสัมมาชีพร่วมกัน อย่างมีความสุข คนแต่ละคนคิดเป็น ทำเป็น และพยายามที่จะบรรลุความพอใจในการประกอบอาชีพ โดยอาศัยสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p>	*					
<p>1.5 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือการศึกษาที่เรียนรู้เพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ทั้งทางเศรษฐกิจการเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการศึกษาที่เรียนท่่านมากกว่าเรียนจำ เรียนจัดการ เรียนผลิต เรียนการบริการ เรียนการบริโภค ตลอดจนเรียนการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและอย่างเป็นเอกภาพ</p>	*					

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>2. การให้ความหมายโดยยึดกิจกรรมการศึกษาเป็นหลัก</p> <p>2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนอกเหนือการเรียนการสอนของการศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งกิจกรรมหรือประสบการณ์นั้นจะช่วยเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่ขึ้น ตามลักษณะที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ</p>		*				
<p>2.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือกิจกรรมทางการศึกษาที่มุ่งเน้น เพื่อสนองความสนใจและความต้องการทางการศึกษาของระบบโรงเรียนแก่บุคคลทั่วไป ทั้งนี้กระบวนการศึกษานั้นจะต้องมีความยืดหยุ่นสูงมากกว่าการศึกษาแบบประเพณีนิยมทั่วไป</p>		*				
<p>2.3 การศึกษานอกระบบโรงเรียนคือการจัดกิจกรรมที่ทรงสภาพการณ์ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองถึงขีดสูงสุดเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม</p>		*				
<p>3. การให้ความหมายโดยยึดกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก</p> <p>3.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน คือบริการทางการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอน ในระบบโรงเรียนปกติ เพื่อประชาชนทุกเพศทุกวัยที่อยู่นอกระบบโรงเรียน</p>		*				
<p>3.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง เป็นความพยายามของรัฐที่จะช่วยให้ประชาชนของประเทศก้าวไปสู่ความสำเร็จ ในการปรับตัวโดยอาศัยข้อมูลข่าวสารและความชำนาญในแขนงต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของผู้เรียนและสังคม</p>		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p>สภาพการณ์แบบอนาคตที่ดี (Optimistic Scenarie)</p> <p>ความมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน</p>						
<p>4. มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และสติปัญญาประกอบกัน เพื่อให้ผู้เรียนใคร่รักตนเอง รู้จักสังคม ในอันที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างดี</p>		*				
<p>5. มุ่งเน้นความสนใจ ความถนัด และลักษณะพิเศษของผู้เรียน เน้นเรื่องความเป็นประชาธิปไตย</p>		*				
<p>6. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องมุ่งให้ผู้เรียน มีความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตลอดจนมีความมั่นคงทางค่านิยมจิตใจ</p>		*				
<p>7. จะต้องมุ่งพัฒนาคนทั้งกาย ร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความเป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง และมีความสำนึกต่อส่วนรวม</p>		*				
<p>8. มุ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนตลอดชีวิตเพื่อปรับและพัฒนา ความรู้ ความคิด และทักษะในอันที่จะพัฒนาตนเองและสังคม</p>		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
9. ควรเน้นที่สภาพปัญหา และความต้องการของ ผู้เรียนที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันเป็นสำคัญ เพราะ กิจกรรมและหลักสูตร ของการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่ดี ย่อมทำให้ผู้เรียนสามารถนำไป แก้ปัญหาในอนาคตก้าว	*					
10. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องมุ่ง ฝึกคนให้รู้จักตนเอง มีความสามารถที่จะเลือก และตัดสินใจในชะตาชีวิตของตนเอง ยอมรับ และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเลือกและสิ่งที่ ตนกระทำ	*					
<u>กิจกรรมและโครงการของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u>						
11. เนื้อหาของกิจกรรมและโครงการคาน การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องสอดคล้อง กับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เป็นสำคัญ	*					
12. เนื้อหาจะต้องส่งเสริมกิจกรรมประเภท ศิลปวัฒนธรรมโดยเน้นด้านศิลปกรรม จรรยา มารยาท และหน้าที่ของพลเมืองที่ดีในสังคม ประชาธิปไตย	*					
13. ควรเน้นเนื้อหาไปทางค่านิยมคุณค สังคมที่เท่าเทียมกัน และบุคิธรรม โดยมุ่ง เน้นการปฏิบัติในปัจจุบันให้เป็นพื้นฐานไปสู่ อนาคตที่มั่นคงร่วมกันของสมาชิกในสังคม	*					

ข้อความ	อันคับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
14. เนื้อหาควรส่งเสริมเสริมสภาพ และความเป็นตัวของตัวเอง ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อมนุษย์จะได้เข้าใจ และไขประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่มนุษย์ได้ทำขึ้น		*				
15. กิจกรรมและโครงการด้านการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนจะต้องเป็นประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน เนื้อหาจะครอบคลุมถึงชีวิตประจำวันทุกรูปแบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติกรในทางสังคม ศีลธรรม อาชีพ สุขทรียภาพ และปัญญาพรอมกันไป		*				
16. เนื้อหาของกิจกรรม ควรเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล และการมีสติปัญญาประกอบกัน		*				
17. เนื้อหานั้น ควรจะเน้นเกี่ยวกับพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ฝึกให้ผู้เรียนรู้จัก การมีส่วนร่วม การเสียสละ การรวมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ		*				
<u>บทบาทของผู้สอน</u> 18. ผู้สอนมีหน้าที่ดูแล และรักษาความเป็นระเบียบวินัยควบคุมความประพฤติของผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีทางค่านิยมคึก และการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
19. ผู้สอนไม่มีหน้าที่สอนโดยตรง แต่จะเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และชี้แหล่งความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้เรียน		*				
20. ผู้สอนควรเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ส่งเสริมการทำงานระดมกลุ่มในระหว่างผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เตรียมสื่อและสร้างเงื่อนไขการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน		*				
21. ผู้สอนจะต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาให้ผู้เรียนมองเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงสังคม สร้างสรรค์สังคมขึ้นมาใหม่ แต่การสร้างสรรค์นี้กระทำโดยวิถีทางแห่งประชาธิปไตย		*				
22. ผู้สอนและผู้เรียนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ผู้สอนเป็นแต่เพียงผู้คอยให้กำลังใจ กระตุ้นและย่วยุให้ผู้เรียนค้นคว้าอยู่เสมอ		*				
23. ผู้สอนจะต้องมีความรู้กว้าง ๆ เข้าใจธรรมชาติและความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเสรี		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p><u>บทบาทของผู้เรียน</u></p> <p>24. ผู้เรียนจะเป็นผู้รับ ผู้ฟัง และปฏิบัติ ตลอดจนต้องทำความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้สอนกำหนดให้เพื่อประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคต</p>			*			
<p>25. ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ลงมือกระทำด้วยตนเองและตัดสินใจเลือกทุกอย่าง ที่คิดว่าเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตน แต่มีผู้สอนคอยดูแล และให้คำปรึกษา</p>		*				
<p>26. ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้กระบวนการทำงานร่วมกันและเรียนรู้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของสังคม</p>			*			
<p>27. ผู้เรียนควรมีโอกาสรับการศึกษาทุกรูปแบบ ตามความต้องการของเขา มีแหล่งข้อมูลที่ดี คือ ที่เขาจะไปหาความรู้ความต้องการ โดยมิใช่ผู้สอนเป็นผู้ให้แนวทาง และการสนับสนุน</p>			*			
<p>28. ผู้เรียนแต่ละคน จะต้องตัดสินใจเลือกกิจกรรมเองทั้งสิ้น เพราะการอยู่ในสังคมจะต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง และจะต้องตัดสินใจด้วยตัวเองตลอดเวลา แต่ผู้เรียนจะต้องมีวินัยในตนเองรับผิดชอบต่อการกระทำและผลที่เกิดขึ้น</p>			*			

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p><u>กระบวนการเรียนการสอน</u></p> <p>29. วิธีการเรียนการสอน ผู้เรียนจะต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการวิพากษ์วิจารณ์อภิปรายกัน เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมและเที่ยงตรงรรม ในการแก้ปัญหาของสังคมด้วย</p>		*				
<p>30. การเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด เพื่อให้ค้นพบและรู้จักตนเอง วิธีสอนที่ใช่ คือ การให้ลงมือกระทำเอง การอภิปรายโต้ตอบ สนทนา แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น</p>		*				
<p>31. การเรียนการสอนจะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นที่ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนการสอน ร่วมกับผู้สอนภายใต้บรรยากาศแห่งประชาธิปไตย</p>		*				
<p>32. บรรยากาศของการเรียนการสอนควรเป็นบรรยากาศแห่งชีวิตจริง และผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่ศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนโดยการแก้ปัญหา และค้นคว้าทดลอง</p>		*				
<p>33. การเรียนการสอนนอกจากจะฝึกฝนให้ผู้เรียนได้คิดมีการถกเถียง อภิปรายแล้ว ต้องสอนให้ผู้เรียนได้จดจำให้มีจิตใจที่แน่วแน่มั่นคง</p>		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p style="text-align: center;"><u>การประเมินผล</u></p> <p>34. การประเมินผลนั้น ควรพิจารณาจาก ประโยชน์ที่ผู้เรียนสามารถไปใช้ในชีวิต จริง ๆ ไคมก-น้อย เพียงใดเป็นสำคัญ ผู้ที่ประเมินได้ดียิ่งก็คือ ผู้เรียนเอง</p>	*					
<p>35. การประเมินผลนั้น ท้องคว่า ผู้เรียน เป็นผู้ที่คิดเป็น รู้จักใช้ความรู้เป็น เพื่อ ตนเอง ครอบครัว ชุมชน หรือไม่ ผู้ประเมินนั้นประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบ โครงการ นักวิชาการ ผู้นำประชาชน และกลุ่มผู้รับผลประโยชน์</p>	*					
<p>36. การประเมินผลนั้น ควรอยู่ในความ รับ ผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงาน หนึ่งโดยเฉพาะ และควรมุ่งการประเมินผล ไปที่วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสำคัญ</p>	*					
<p>37. การประเมินผล ควรทำใน 3 ลักษณะ คือ ค่าเนิการทั้งก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ</p>	*					
<p>38. การประเมินผลในเชิงคุณภาพจะมี บทบาทมากขึ้น</p>	*					

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
<p><u>สภาพกรณแบบอนาคตภาพที่ไม่ดี</u> (Pessimistic Scenario) <u>จุดมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน</u></p> <p>39. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะตอง มุ่งให้ผูเรียนมีความสำนึก มีจิตสำนึกต่อสังคม ส่วนรวม และหาวิถีทางที่จะพัฒนาสังคมให้ ดีขึ้น เพื่อให้สังคมเป็นสังคมที่ยุติธรรม มีความ พร้อมทุกคาน และเป็นประชาธิปไตยที่ แท้จริง</p>		*				
<p>40. ตองให้ผูเรียนใคร่รู้จักตนเอง รู้จักสังคม และรู้จักปรับวัฒนธรรม ให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป</p>		*				
<p>41. ควรมุ่งให้ผูเรียน ยึดประโยชน์ของ สังคมเป็นส่วนใหญ่ เพราะสังคมยังมี ความเหลื่อมล้ำต่ำสูง จึงตองทำให้สังคม เท่าเทียมและยุติธรรมขึ้น</p>		*				
<p>42. แม้สังคมจะ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่มนุษย์คือ ผู้สร้างสังคม มีบทบาทต่อสังคม ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะตอง มีส่วนในการพัฒนาศักยภาพ ในตัวมนุษย์ คือ เสรีภาพ และให้มนุษย์มีความเป็น ตัวของตัวเอง รู้จักเลือกแนวทางของตนเอง</p>		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
43. ในอนาคตจะเห็นแก่ตัวมากขึ้น การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องเน้นให้คนมีคุณธรรม จริยธรรม และควมมีเหตุผล เพื่อจะได้ให้ทุกคนมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม		*				
44. การศึกษานอกระบบโรงเรียน จะต้องจัดเพื่อชีวิตของผู้เรียนในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ โดยเน้นที่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และความสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวม		*				
กิจกรรมและโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน						
45. เนื้อหาและกิจกรรมของโครงการ จะต้องเป็นเนื้อหาที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม และสามารถประเมินประสบการณ์ของตนเองได้ดี		*				
46. เนื้อหาและกิจกรรมของโครงการ จะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมเป็นสิ่งสำคัญ		*				
47. กิจกรรมและโครงการจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม		*				

ข้อความ	อันคับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
48. เนื้อหาของกิจกรรม ควรจะมุ่งผลิตรายเรียน ให้มีความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติมากกว่า วิชาการ เนื้อหานั้นจะต้องสัมพันธ์กับสภาพสังคม ในอนาคต โดยเฉพาะความเสมอภาคทางการศึกษา	*					
49. เนื้อหาควรส่งเสริมวิสัยทัศน์ พัฒนา ความมีเหตุผลในตัวมนุษย์	*					
<u>บทบาทของครูสอน</u> 50. ครูสอนควรจะเป็นผู้นำ ผู้บุกเบิก และกระตุ้น ให้ผู้เรียนสนใจศึกษา และหาทางแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในขณะนั้นครูสอนจะต้องเป็นผู้สาธิต ทดลอง ทำให้ดู และชักชวนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ จริงด้วย	*					
51. ครูสอนจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างของ บุคคลที่มีการพัฒนาแล้ว ทั้งทางกาย รางกาย จิตใจ และค่านิยมที่สะอาด	*					
52. ครูสอนเป็นผู้แนะนำ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ วางโครงการ และเตรียมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้	*					
53. ครูสอนเล่นได้หลายบทบาท ทั้งเป็นผู้ช่วย เป็นผู้สังเกตการณ์ และเป็นผู้ที่มีจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก และพร้อมที่จะมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	*					

ข้อความ	อันค้ำคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
54. ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสทางการตัดสินใจและการกระทำให้แก่ผู้เรียน		*				
55. ผู้สอนจะต้องสามารถแนะแนวทางในการแก้ปัญหาแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้		*				
<u>บทบาทของผู้เรียน</u> 56. ผู้เรียนจะต้องรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และตัดสินใจด้วยตนเอง และจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่จะเกิดขึ้น		*				
57. ผู้เรียนจะต้องไคลงมือกระทำด้วยตนเอง ฝึกเลือก ฝึกตัดสินใจ ฝึกแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง เรื่องของผู้เรียนควรจะได้ศึกษานั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาที่ผู้เรียนเผชิญอยู่เอง หรือปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมขณะนั้น		*				
58. บทบาทของผู้เรียนนั้น ไม่ใช่เพื่อปรับปรุงตัวเองเท่านั้น แต่เพื่อปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้นด้วย เพราะในยามวิกฤตินั้นทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา		*				
59. ผู้เรียนจะต้องฝึกกระทำ ร่วมมือกัน อภิปรายกัน เพื่อหาข้อยุติที่ยุติธรรม โดยใช้บรรยากาศแห่งประชาธิปไตย		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
60. ผู้เรียนเป็นกลไกที่สำคัญของสังคม เป็นพลังของสังคม เป็นตัวที่จะผลักดันสังคม ไปสู่สังคมที่ดีกว่า ดังนั้นผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ วิธีการทำงานร่วมกัน เพื่อวางแผนปฏิรูปสังคมในอนาคต		*				
<u>กระบวนการเรียนการสอน</u> 61. การเรียนรู้เป็นผลมาจากการเลือกเรียนเอาเองในสิ่งที่ผู้เรียนเห็นว่าดี และเหมาะสม ผู้สอนเป็นเพียงผู้ช่วยใหญ่เรียนใค้วิเคราะห์ความทองการของตัวเองเท่านั้นเอง วิธีสอนที่ใช้คือ การให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง การอภิปรายกลุ่ม การประชุมกลุ่ม ฯลฯ		*				
62. การเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจ ความทองการของตนเอง เน้นการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาของสังคม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และแนวทางปฏิรูปสังคม		*				
63. การเรียนการสอนควรจะเป็นเรื่องของผู้สอนที่จะจัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียน ด้วยตนเอง และสิ่งที่เรียนนั้นจะต้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียนด้วย		*				

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
64. ทฤษฎีและการปฏิบัติ จะต้องควบคู่กันไป ผู้เรียนจะเกิดความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติจริง อภิปรายหาข้อสรุปจากการทดลอง และผู้เรียน จะต้องสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้ได้ อย่างที่ควย	*					
65. การเรียนการสอนเป็นวิธีการเพื่อ แก้ปัญหาของสังคมโดยตรง ซึ่งอาศัยวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ ประกอบกับวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ และวิธีการทางปรัชญา ควย เพื่อให้การศึกษามีปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่าง กว้างขวาง รัคคุม ถูกต้อง และสมบูรณ์	*					
<u>การประเมินผล</u>						
66. การประเมินผล ควรเป็นความร่วมมือ ของหลาย ๆ หน่วยงานและต้องทำทุกระยะ ของการปฏิบัติ	*					
67. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผล นับ ตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้จัดกิจกรรม และกลุ่ม เป้าหมาย	*					
68. การประเมินผล ควรมุ่งไปในค่านที่ ว่า ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียน ไปใช้ ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง และ ผู้เรียนควรมีบทบาทสำคัญในการประเมิน ผลการเรียนรูควยตนเอง	*					

ข้อความ	อันดับคะแนน					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
69. การประเมินผล นั้นควรครอบคลุม ทุก ๆ ด้านทั้ง Input และ Output	*					

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

1. คร. กล้า สมตระกูล
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี
2. คร. กษมา วรวรรม ญ อยุธยา
ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ศาสตราจารย์ คร. กอ สวัสดิ์พานิชย์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
รองประธานกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์ กิติ กัชรวิชัย
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. เกียรติวรรม อมาตยกุล
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. คร. โกวิท วรพิพัฒน์
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
7. อาจารย์จันทร์ ชุ่มเมืองปัก
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
8. รองศาสตราจารย์ คร. เจริญผล สุวรรณโชติ
ผู้อำนวยการกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
9. คร. ชิครงค์ ส. นันทนาเนตร
ภาควิชาการศึกษานานาชาติและการศึกษาต่อเนื่อง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
10. คร. เนติศักดิ์ ชุมบุญ
กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

11. คร. ชูเกียรติ สิวรรณ
กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
12. คร.ทองปลิว รมชื่น
ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
13. อาจารย์บรรจง ชูสกุลชาติ
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ปฐม นิคมานนท์
ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
15. ศาสตราจารย์ คร. พจน์ สะเพียรชัย
เลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
16. คร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี
รองอธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย
17. ศาสตราจารย์ ระพี สาคริก
อธิบดีกรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมการคุ้มครองคุณภาพมหาวิทยาลัย
สุโขทัยบรมราชินีราช
18. พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)
วัดพระพิเรนทร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
19. อาจารย์สุนทร สุนันท์ชัย
อธิการบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
20. รองศาสตราจารย์ สุพิศรา ชุมเกตุ
ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
21. คร.สุมาลี สังข์ศรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยบรมราชินีราช

22. รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์
ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
23. คร.เสาวนีย์ เสธาสุ
ภาควิชาการศึกษามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
24. พระโสภณคณาภรณ์ (ระแบบ ฐิตญาโณ)
คณบดีคณะสังคมศาสตร์ สถาบันศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพินท์ วิบูลย์พันธ์
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เสนอกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. คร.กษมา วรวรณ อยุธยา
ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. ศาสตราจารย์ คร.โก สวัสดิ์พาณิชย์
อธิการุมนครวัดวาการกระทรวงศึกษาธิการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.เกียรติวรณ อมาตยกุล
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. คร.โกวิท วรพิพัฒน์
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์สุนทร สุนันท์ชัย
อธิการของอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความคิดเห็นในการศึกษานำ

1. ศาสตราจารย์ ดร. ก่อ สวัสดิทานิชย์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
2. อาจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน
ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์
รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี
อธิการบดีกรมการฝึกหัดครู
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. รองศาสตราจารย์ สุนทร โศทรบรรเทา
ผู้อำนวยการคณะศึกษาศาสตร์ ฝ่ายต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
6. อาจารย์สุนทร สุนันท์ชัย
อธิการบดีโรงเรียนการศึกษานอกโรงเรียน
7. อาจารย์ ดร. อุทัย คุลยเกษม
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายทรงวุฒิ สุขาอรรถ เกิดเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2502 ที่จังหวัด
พิจิตร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (เกียรตินิยม) จากมหาวิทยาลัย
ขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. 2525 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการ
ศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อ ปีการศึกษา 2527 ปัจจุบันรับราชการอยู่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
สกลนคร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย